

Františkovo slovo

č. 3

Ježíš jde ke kořeni Zákona, k srdci člověka

Papež František: Trpělivost není rezignace

Papež František: Uprostřed pokušení nám Ježíš dodává důvěru

Papež František: Zahanbení je hojivé

Papež František: víra bez skutků jsou pouhá slova

Petrův nástupce: Rodinou se dnes pohrdá, je třeba ukázat její krásu

Výběr a výtah hlavních myšlenek z promluv papeže Františka a zpráv z Vatikánu. Plné znění naleznete na stránkách Radio Vaticana.

15.2.2014

Rabín Rosen: Křesťansko-židovský dialog je stále zdravější

Vatikán. „Papežská pouť do Svaté země přinese plody větší jednoty a posilní naději a pokoj,“ tak se ke květnové cestě papeže Františka vyjádřil rabín David Rosen, který zodpovídá za mezináboženské vztahy Amerického židovského výboru, s jehož členy se papež setkal minulý týden. Podle rabína Rosena papežská cesta budí velké nadšení:

„Přál bych si, aby ta návštěva mohla být delší. Jsem nicméně přesvědčen, že papež bude vřele přijat. Zaručuje to už výjimečné Františkovo charisma, které je jeho velkým darem. Všichni na něho čekají. Vědí, že papež je s nimi, a to má ohromný význam pro lidi žijící na územích Svaté země, na nichž jsou konflikty. Řekl bych, že křesťansko-židovský dialog je stále zdravější. Stále více necháváme tragickou minulost za sebou a silněji odkrýváme své bratrství. To neznamená, že by tu nebyly rozdíly. Ale – jak řekl filosof Martin Buber: máme společnou knihu a to není bezvýznamné. Musíme se stále lépe navzájem poznávat a společně pracovat pro hodnoty, ve které věříme a které sdílíme.“

– říká rabín **David Rosen** z Amerického židovského výboru.

16.2.2014

Ježíš jde ke kořeni Zákona, k srdci člověka

Dobrý den, drazí bratři a sestry,

Evangelium této neděle je součástí takzvaného horského kázání, první velké Ježíšovy promluvy. Dnešním tématem je Ježíšův postoj k židovskému Zákonu. Ježíš říká: „Nemyslete, že jsem přišel zrušit Zákon nebo Proroky. Nepřišel jsem je zrušit, nýbrž naplnit“ (Mt 5,17). Ježíš tedy nepřišel odstranit přikázání, která dal Pán prostřednictvím Mojžíše, ale chce je přivést k jejich plnosti. A hned po té dodává, že toto naplnění Zákona vyžaduje dokonalejší spravedlnost, opravdovější observanci. Říká totiž svým učedníkům: „Nebude-li vaše spravedlnost mnohem dokonalejší než spravedlnost učitelů Zákona a farizeů, do nebeského království nevejdete“ (Mt 5,20).

Avšak co znamená toto „naplnění“ Zákona? A v čem spočívá ona dokonalejší spravedlnost? Ježíš sám nám odpovídá několika příklady. Ježíš byl praktik, vždycky používal příkladů, aby byl srozumitelný. Začíná pátým přikázáním Desatera: „Slyšeli jste, že bylo řečeno předkům: »Nezabiješ«... Ale já vám říkám: Každý, kdo se na svého bratra hněvá, propadne soudu“ (Mt 5,21-22). Ježíš nám tím připomíná, že i slova mohou zabíjet. Když se o někom říká, že pronáší jedovatá slova, co to znamená? Že jeho slova zabíjejí! Proto je třeba nejen neohrožovat život bližního, ale také nevylévat na něho jed hněvu a nestřefovat se do něho pomluvami. Neočerňovat jej. Tak se dostáváme ke kletetám: řeči mohou také zabíjet, protože ničí pověst lidí. Klevetit je moc ošklivé! Zpočátku se to může jevit jako příjemné či zábavné, jako nějaký bonbónek. Ale nakonec naplní naše srdce hořkostí a otráví také nás. Ale řeknu vám popravdě, že jsem přesvědčen, že kdyby si každý z nás předsevzal, že se bude vyhýbat kletetám, stane se nakonec svatým. A to je krásná cesta! Chceme být svatými? Ano či ne? (odpověď z náměstí: Ano). Chceme lpět na kletetách a zvyknout si na ně? Ano či ne? (odpověď z náměstí: Ne). Jsme tedy zajedno: žádné klevety!

Ježíš nabízí tomu, kdo jej následuje, dokonalost lásky, lásky, jejíž jedinou mírou je to, že nezná míru a překračuje veškerý kalkul. Lásky k bližnímu je natolik zásadní, že Ježíš dokonce tvrdí, že náš vztah k Bohu nemůže být upřímný, pokud se nechceme s druhým smířit. A říká: „Přinášíš-li tedy svůj dar k oltáři a tam si vzpomeneš, že tvůj bratr má něco proti tobě, nech tam svůj dar před oltářem a jdi se napřed smířit se svým bratrem“ (Mt 5,23-24). Proto jsme povoláni smířit se se svými bratry dříve než budeme v modlitbě projevovat svoji úctu k Pánu.

Z toho všeho je zřejmé, že Ježíš nepřikládá důležitost pouhé disciplinární observanci a zevnějšímu jednání. Jde ke kořeni Zákona a zaměřuje se především na úmysl, tedy na srdce člověka, ve kterém mají původ naše dobré i zlé skutky. K dobrému a čestnému chování nestačí zákonné normy, nýbrž hluboké motivace vyjadřující skrytou moudrost, Boží moudrost, kterou lze obdržet

působením Ducha svatého. A my se můžeme skrze víru v Krista otevřít působení Ducha, který nás uschopňuje žít Boží lásku.

Ve světle tohoto učení vyjadřuje každé přikázání svůj plný smysl jakožto požadavek lásky a všechna se sbíhají v největším přikázání: miluj Boha celým srdcem a bližního jako sebe sama.

17.2.2014

Papež František: Trpělivost není rezignace

Vatikán. Trpělivost Božího lidu, který ve víře snáší každodenní životní zkoušky, je tím, co umožňuje církvi kráčet vpřed – řekl dnes papež František v homilii při ranní eucharistii v kapli Domu sv. Marty.

„Trpělivost není rezignace. To je něco jiného“ – komentoval papež dnešní čtení z listu sv. Jakuba (1,1-11): »Velmi se z toho radujte, když se octnete ve všelijakých zkouškách«. „Vypadá to jako výzva k nějakému fakířskému počínání, ale není tomu tak. Trpělivost, snášení zkoušek, tedy věcí, které nechceme, dává našemu životu zralost. Kdo nemá trpělivost a chce všechno hned, všechno rychle; kdo nezná tuto moudrost trpělivosti – zdůraznil papež – je člověkem vrtošivým, jako rozmarné děti, kterým se nic nezdá dobrým. Člověk, který nemá trpělivost, neroste a zůstává ve vrtoších dítěte, které neumí brát život, jak přichází: buď toto anebo nic. Toto je jedno z pokušení: stát se vrtošivými. Dalším pokušením těch, kteří nemají trpělivost, pokračoval papež, je jakási všemocnost, tedy chtít něco okamžitě, jako farizeové, kteří žádají po Ježíši znamení z nebe (Mk 8,11-13). Ti chtěli podívanou, zázrak:

„Směšují jednání Boha a jednání mága. Bůh nejedná jako nějaký mág. Bůh postupuje svým vlastním způsobem. Trpělivě. Také Bůh má trpělivost. Pokaždé když přistupujeme ke svátosti smíření, pějeme hymnus na Boží trpělivost! Pán nás nosí na svých ramenou s obrovskou trpělivostí. Křesťanský život se má odvíjet v této melodii trpělivosti, která je melodií našich otců, Božího lidu, těch, kdo uvěřili v Boží Slovo a následovali přikázání, které dal Pán našemu Otcovi Abrahamovi: »Chod' v mé přítomnosti a buď dokonalý« (Gen 17,1)“

Boží lid - parafrázoval papež jednu pasáž z listu Židům - vytrpěl mnoho, byl pronásledován, umíral a radostně vítal, co Bůh slíbil, i když se toho nedočkal (srov. Žid 11,13). Toto je trpělivost, kterou máme mít ve zkouškách. Trpělivost zralého člověka, trpělivost Boha, který nás nese na svých ramenou. A taková je trpělivost našeho lidu.

„Jak trpělivý je náš lid. I nyní. Když jdeme do farností, setkáváme se s lidmi, kteří trpí, mají problémy, postižené dítě či nemoci, avšak s trpělivostí jdou životem dál. Nežádají znamení jako ti, o nichž je řeč v dnešním evangeliu, kteří žádali znamení a říkali: »Dej nám znamení!« Ne, oni nežádají, ale dovedou číst znamení doby. Vědí, že když pučí fík, přichází jaro, dovedou rozlišovat. Netrpělivci z dnešního evangelia nikoliv. Ti chtěli znamení, neuměli číst znamení doby a proto Ježíše nerozpoznali.“

Papež uzavřel svou homilii chválou lidu, „našeho lidu, který trpí a nese tolik bolestí, ale neztrácí úsměv víry, má radost víry“.

„A tito lidé, náš lid, v našich farnostech, v našich institucích – množství lidí – nese církev svojí každodenní svatostí vpřed. »Velmi se z toho radujte, moji bratři, když se octnete ve všelijakých zkouškách. Víte, že zkouška vaší víry vede k vytrvalosti. S vytrvalostí ať je spojeno dílo dokonalé, abyste byli dokonalí, nic vám nescházelo a v ničem jste nezůstávali pozadu« (Jak 1,2-4). Kéž nám všem Pán daruje trpělivost, radostnou trpělivost, příčinnivou a pokojnou trpělivost, Boží trpělivost, tu, kterou má Bůh, a ať nám dá trpělivost našeho lidu, který je tak příkladný.“

18.2.2014

Papež František: Uprostřed pokušení nám Ježíš dodává důvěru

Vatikán. Odporovat svodům pokušení je možné jedině nasloucháním Ježíšovu Slovu – konstatoval dnes papež František v homilii při ranní eucharistii v kapli Domu sv. Marty. Navzdory našim slabostem, řekl papež, nám Kristus vždycky dává důvěru a otevírá horizont překračující naše omezení.

Pokušení se projevuje jako neškodná přitažlivost, ale postupně se stane pastí. A místo snahy vyprostit se z ní, bývá toto uvěznění minimalizováno a Božímu Slovu se nenaslouchá. Papež František ve své homilii poukázal na pravdu, kterou popisuje sv. Jakub v úryvku, (*Jak 1,12-18*), podaném v dnešní liturgii. Tato pravda říká, že člověk nikdy není pokoušen Bohem, nýbrž vlastní žádostivostí. A jak říká apoštol, »žádostivost počne a porodí hřích. A když je hřích spáchán, porodí smrt«.

„Odkud přichází pokušení? Jak v nás působí? Apoštol říká, že nepřichází od Boha, ale z našich žádostí, z našich vnitřních slabostí, ze zranění, které v nás zanechal prvotní hřích. Odtud přicházejí pokušení, ze žádostivosti. Je zajímavé, že pokušení má tři vlastnosti: roste, infikuje a samo sebe ospravedlňuje. Roste: začíná poklidně a roste... Ježíš o tom mluví v podobenství o pšenici a koukolu: pšenice roste, ale koukol, který zasel nepřítel, rovněž. A pokušení roste a roste... A pokud je někdo nezastaví, obsadí všechno.“

Kromě toho, pokračoval papež František, pokušení „hledá druhého, sdružuje se, infikuje a tento růst a nákaza, tedy pokušení vytváří ovzduší, které nás do sebe uzavírá a z něhož je nesnadné vyjít. Zkušenost apoštolů, podaná dnešním evangeliem (*Mk 8,14-21*), ukazuje, jak se dvanáct apoštolů před zraky Mistra navzájem obviňuje, protože s sebou na loďku zapomněli vzít chléb. Ježíš jim možná s úsměvem nad jejich rozepří připomíná, aby se „varovali kvasu farizejského a kvasu herodovského“, ale apoštolové se dohadují dále a neposlouchají Její, protože jsou pohlceni ovzduším vzájemného obviňování z toho, kdo zapomněl vzít chléb. Neměli prostor, neměli čas a neměli světlo pro Boží Slovo,“ komentoval papež František.

„A tak, když jsme v pokušení, neslyšíme Boží Slovo. Neslyšíme, nechápeme. A Ježíš musel připomenout rozmnožení chlebů, aby učedníky vyvedl z tohoto ovzduší, protože pokušení nás zamyká, odnímá nám každou prozíravost, uzavírá každý horizont a tak nás vede ke hříchu. Jsme-li v pokušení, zachrání nás jedině Boží Slovo, Ježíšovo Slovo. Když Její vyslechneme, otevře nám horizont... Vždycky je připraven nás učit, jak se vymanit z pokušení. A Ježíš je mocný, protože nám nejenom umožňuje vymanit se z pokušení, ale dává nám větší důvěru.“

„Jsme-li v pokušení - řekl dále - je tato důvěra mocnou vzpruhou. Pán nás očekává; nám hříšníkům, kteří jsme pokoušeni, důvěruje, a neustále nám otevírá horizonty. A na druhé straně ďábel, zdůraznil papež, „pokušením uzavírá, obestírá a zamyká a vytváří ovzduší podobné tomu, které se vyskytlo na loďce apoštolů. Nenechat se uvěznit v tomto typu ovzduší, končil papež, je možné jedině nasloucháním Ježíšovu Slovu“, podobně jako apoštolové, kterým v dnešním evangeliu Ježíš připomněl zázrak dvojího rozmnožení chlebů.

„Prosme Pána, který vždycky, když jsme v pokušení, trpělivě - stejně jako učedníkům - říká: »Zastav se, uklidni se. Vzpomínáš, co jsem s tebou učinil v té a v té chvíli? Vzpomeň si. Pozvedni zrak, pohleď k horizontu, neuzavírej se a jdi dál.« A toto Slovo nás zachrání od pádu do hříchu ve chvíli pokušení.“

19.2.2014

Papež František: Zahanbení je hojivé

Vatikán. Dnešní generální audience Svatého otce se na Svatopetrském náměstí účastnilo přibližně 25 tisíc lidí. Papež František se v katechezi zaměřil na svátost smíření a mimo jiné řekl:

„Někdo by mohl říci: Já se zpovídám pouze Bohu. Ano, můžeš říci Bohu „odpusť mi“ a přiznat svoje hříchy, ale naše hříchy jsou také proti bratřím, proti církvi. Proto je nezbytné žádat o odpuštění církve, bratry v osobě kněze. „Ale, otče, když já se stydím...“ Také zahanbení je dobré, je zdravé se stydět, protože zahanbení je hojivé. Když se někdo nestydí, říká se v mé vlasti, že je nestyda, (sin verguenza). Zahanbení však prospívá, protože nás činí pokornějšími. Kněz přijímá toto vyznání s láskou a jemnocitem a odpouští ve jménu Božím. I z lidského hlediska je dobré promluvit s bratrem, ulevit si a říci knězi ony věci, které nás tíží na srdci. Každý může pocítit úlevu před Bohem, s církví a s bratrem. Nemějte strach ze zpovědi! Kdo stojí ve frontě ke zpovědi, cítí všechny tyto věci, včetně zahanbení, ale potom, když zpověď skončí, vychází jako osvobozený, ušlechtilý, krásný, omilostněný, nevinný a šťastný. Taková je krása zpovědi! Zeptám se vás, ale neodpovídejte nahlas, jen ve svém srdci: kdy jsi se naposled zpovídal, kdy jsi se zpovídala? Každý ať se zamyslí... Jsou to dva dny, dva týdny, dva roky, dvacet let, čtyřicet let? Každý ať si to spočítá a řekne si, kdy se naposled zpovídal. A uběhlo-li hodně času, neztrácej už ani den a jdi. Kněz bude hodný, ale je tam i Ježíš a ten je hodnější než kněží. Ježíš tě přijme s nesmírnou láskou. Osměl se a jdi ke zpovědi!“

20.2.2014

Petrův nástupce: Rodinou se dnes pohrdá, je třeba ukázat její krásu

Vatikán. V Nové synodní aule ve Vatikánu zahájil dnes ráno papež František zasedání mimořádné konzistoře, které bude věnováno zejména rodině. „Budeme se snažit prohloubit teologii rodiny a otázky pastorace rodin, v nichž je třeba zohlednit současnou situaci,“ načrtl Svatý otec zadání příštích schůzek. Zároveň varoval před upadáním do „kazuistiky“, která by – jak řekl – nutně snižovala úroveň práce:

„Hned na počátku dal Stvořitel muži a ženě požehnání, aby byli plodní a rozmnožili se na zemi. Proto rodina představuje ve světě odlesk Boha, který je Jeden v Trojici. (...) Dnes se rodinou pohrdá, ubližuje se jí a po nás se žádá, abychom uznali, jak je krásné, pravé a dobré tvořit rodinu, být rodinou dnes, jak je to nezbytné pro život světa a budoucnost lidstva. Žádá se po nás, abychom nechali vyvstat skvělý Boží plán s rodinou, pomáhali manželům, aby podle něj žili v radosti, a doprovázeli je v obtížích.“
– řekl papež František.

21.2.2014

Papež František: Liturgie nás vede ke ztotožnění s Kristem

Vatikán. U příležitosti padesátého výročí vyhlášení koncilní konstituce *Sacrosanctum Concilium*, O posvátné liturgii, zaslal papež František poselství prefektovi Kongregace pro bohoslužbu a svátosti. Konstatuje v něm, že tento vůbec první dokument II. Vatikánského koncilu „vyvolává pocity vděčnosti za hlubokou a rozšířenou obnovu liturgického života. Papež připomíná, že Konstituce samotná i další vývoj magisteria dovolují lépe chápat liturgii ve světle božského Zjevení.

„Slavit pravou duchovní bohoslužbu znamená přinášet sebe sama v oběť živou, svatou a Bohu milou (srov. Řím 12,1). Liturgii, která by byla odtržena od této duchovní bohoslužby, hrozí vyprázdňení, namísto křesťanské originalnosti úpadek do obecné, téměř magické sakrality a do prázdňného estétství. Liturgie, jakožto Kristovo dílo, nás ze své podstaty vede k tomu, abychom se

ztotožnili s Kristem. V této dynamice se pak celá skutečnost proměňuje.“

– píše papež a dlouze cituje promluvu svého předchůdce Benedikta XVI. v Římském semináři (15. února 2012), v níž mluvil o ponoření malých všednodenních věcí do Boží skutečnosti, aby pronikala celý život, který se tak stává liturgií a klaněním.

V závěru papež dodává, že je nutné pokračovat v cestě ukázané koncilními otci, protože stále zbývá učinit mnohé proto, aby byla konstituce o posvátné liturgii správně a úplně vstřebána ze strany pokřtěných a církevních komunit. Konkrétně papež poukazuje na potřebu liturgické formace jak pro laiky tak pro klérus a zasvěcené osoby.

Papež František: víra bez skutků jsou pouhá slova

Vatikán. „Víra, která nenese skutky, není víra“, prohlásil papež František v úvodu dnešní ranní homilie. Římský biskup obětoval mši svatou za emeritního florentského arcibiskupa, kard. Silvana Piovanelliho, který oslavil 90. let. Petrův nástupce mu poděkoval za „práci, svědectví a laskavost“.

Svět je plný křesťanů, kteří často pronášejí Krédo, avšak velmi málo je uvádějí do praxe. Anebo vzdělanců, kteří škatulkují teologii do řady možností, aniž by se její moudrost konkrétně promítala do života. Tohoto rizika se svatý Jakub obával již před dvěma tisíci lety. Papež František se k němu vrátil v dnešním kázání, které komentovalo apoštolova slova (*Jak 2, 14-24.26*). Jsou jasná, upozornil papež: Víra bez plodů v životě není víra, víra bez skutků není víra.

„Také my zde mnohokrát chybuje. Kolikrát jen slyšíme: „Já mám ale velkou víru“, „Věřím úplně všemu“, a přitom je život takového člověka vlašný, slabý. Jeho víra je jakási teorie, která se neprojevuje v jeho životě. Když apoštol Jakub mluví o víře, míní právě nauku, obsah víry. Můžete znát všechna přikázání a proroctví, ale pokud je neuvádíte do praxe a ve skutek, nejsou k ničemu. Můžeme víru vyznávat jen v teorii i vyznávat ji bez víry – a mnoho lidí to tak dělá. Také zlí duchové to tak dělají, výborně totiž znají obsah Kréda a vědí, že je to Pravda.“

V papežových slovech zaznívá tvrzení svatého Jakuba: „Ty věříš, že je jeden Bůh? Zcela správně. I zlí duchové věří a (přesto) se třesou hrůzou.“ Rozdíl je v tom, dodal papež, že zlí duchové nemají víru. Mít víru neznamena mít poznání, nýbrž je to přijetí Božího poselství, které přinesl Kristus. V evangeliu nalézáme dvojí znamení odhalující ty, kteří vědí, v co se má věřit, ale nemají víru. Prvním znamením je „kazuistika“. Tu zastupují tazatelé, kteří se Ježíše ptají, zda je povoleno platit daně či který ze sedmi bratrů by se měl oženit s ovdovělou švagrovou. Druhým znamením je „ideologie“:

„Křesťané, kteří víru pojmají jako systém idejí, jako ideologický systém, existovali také v Ježíšově době. Apoštol Jan o nich říká, že jsou antikristové, ideologové víry, ať už se projevují jakkoliv. V těch časech tu byli gnostikové a mnozí další. A tak ti, kdo upadají do kazuistiky nebo ideologie, jsou křesťané, kteří znají nauku, avšak nemají víru. Stejně jako démoni, ovšem s tím rozdílem, že zlí duchové se třesou, zatímco tito křesťané nikoliv. Žijí v klidu.“

V evangeliu je naopak mnoho příkladů lidí, kteří neznají nauku, avšak mají velkou víru. Papež František vzpomněl na kananejskou ženu, která si svou vírou vymohla uzdravení své dcery, posedlé zlým duchem, a na Samaritánku, které otevírá srdce, protože se setkala s Ježíšem Kristem, a nikoliv s abstraktní pravdou. A konečně zmínil slepce, kterého po uzdravení vyslychají farizeové a učitelé zákona, dokud nepadne na kolena před tím, kdo mu navrátí zrak. Trojice osob, která dokazuje, nakolik je víra neoddělitelná od svědectví.

„Víra je setkání s Ježíšem Kristem, s Bohem. Odtud vychází a přivádí ke svědectví. A to nám chce říci také apoštol Jakub. Víra bez skutků, která se nezmocní celého člověka a nevede ke svědectví, není víra. Jsou to jen slova a nic víc než slova.“